

Onderwerp Afronden coalitieakkoord college gemeente Groningen

Steller Marjan van der Weij

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 7618 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk BD 12.3351859

Datum - 2 NOV 2012 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De afgelopen periode hebben we met veel energie vorm gegeven aan een nieuwe coalitie. De opdracht luidde: 'Breng in kaart wat er in de persoonlijke en politiek-culturele sfeer nodig is om tot een succesvolle samenwerking tussen de partijen PvdA, VVD, SP, D66 en CDA te komen'.

Alle betrokken partijen hebben zich ingezet om op korte termijn tot een stabiele coalitie te komen, gericht op samenwerking. We hebben constructief gewerkt aan een coalitieakkoord. En met succes. Voor u ligt een coalitieakkoord gebaseerd op vertrouwen en gericht op samenwerking, zowel met elkaar als met de partners. De komende collegeperiode is onder meer op de bereikbaarheid van de stad en een nieuwe bestuurscultuur gericht.

Daarnaast ontvangt u de verslagen van de bijeenkomsten waarin is gewerkt aan de totstandkoming van het coalitieakkoord. Het overzicht van de portefeuilleverdeling die de partijen zijn overeengekomen is opgenomen in het coalitieakkoord.

Het concept coalitieakkoord is besproken in de fracties van de betrokken partijen. Nu zij groen licht hebben gegeven, zit onze taak er op. Wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen en wij wensen u een vruchtbare bestuurlijke samenwerking toe. Wij zullen de Groningse politiek met interesse vanaf de zijlijn blijven volgen.

Hoogachtend,

J. Tichelaar

J. Remkes

Namens deze,
Anita Nijhuis

Overleg informateurs/coalitiepartijen d.d. 19-10-12

Aanwezig: J. Remkes (informateur), J. Tichelaar (informateur), E. Eikenaar (SP), J. Dijk (SP), S. Koebrugge(VVD), J. van Keulen (VVD), A. Kuik(CDA), J. Seton(CDA), E. van Lente(PvdA), R. v.d. Schaaf(PvdA), P. de Rook(D66), J. Luhoff(D66), A. Nijhuis (notulist) en M. v.d. Weij (ambtelijk bestuursadviseur)

1) Opening

De heer Tichelaar opent de vergadering en heet iedereen welkom.

De te behandelen stukken worden doorgenomen:

- brief van de provincie inzake de tram (ter vergadering uitgedeeld)
- verslag zaterdag 13-10-2012
- midterm review
- raadsvoorstel inzake de begroting

Het verslag van de informateurs van het gesprek met de heer Kruithof wordt niet verspreid.

De heer Tichelaar deelt mee dat de volgende bijeenkomst dinsdag 23-10-12 van 9 tot 14 uur zal zijn. Daarna hebben de informateurs gesprekken met burgemeester Rehwinkel, dhr. Popken (directeur gemeente Groningen, verantwoordelijk voor Verkeer en Vervoer) in bijzijn van de gemeentesecretaris, daarna een gesprek met de gemeentesecretaris. Op verzoek van de gedeputeerden Boumans en Moorlag zal ook een gesprek met hen plaats vinden.

Om 19 uur aanvang ingelaste raadsbijeenkomst op verzoek van de raad om de raad te informeren over de voortgang. Het presidium is schriftelijk over deze gang van zaken geïnformeerd. Het doel van deze bijeenkomst is dat de informateurs de stand van zaken van de formatiebesprekingen toelichten en verantwoording afleggen. Daarnaast worden de partijen die niet aan het coalitieoverleg deelnemen in staat gesteld om zaken mee te kunnen geven of om vragen te stellen.

Na overleg is besloten dat de burgemeester deze bijeenkomst voorziet.

Er wordt afgesproken dat de raadsleden geïnformeerd worden dat er voor deze bijeenkomst geen stukken zullen worden aangeleverd.

2) Verslag 13-10-12

Wijzigingen die in het verslag verwerkt moeten worden:

- Koebruggen wordt gewijzigd in Koebrugge.
- Luhoff is sinds 2006 raadslid.

Met deze wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

3) Bestuurscultuur

De heer Van Keulen geeft aan dat de partijen woensdagavond een eerste aanzet hebben gemaakt. De heer Van Keulen heeft hiervan een samenvatting gemaakt en deelt deze ter vergadering uit. Alle partijen zijn het wezenlijk met de inhoud van de samenvatting eens. De partijen worden verzocht eventuele redactionele opmerkingen door te geven aan Marjan van der Weij, zij zal de tekst zodanig aanpassen dat het geschikt is om op te nemen in het coalitieakkoord.

Naar aanleiding van de samenvatting:

- geeft de heer Van der Schaaf aan dat het goed zou zijn om alvast na te denken over het concretiseren op acties;
  - geeft de heer Tichelaar aan dat het goed zou zijn om heel duidelijk aan te geven wat er binnen de gemeentelijke organisatie veranderd zou moeten worden, hoe het nieuwe college dit gaat doen, waarom het nieuwe college dit gaat doen en wie hiervoor aan zet is.
  - Wordt aangegeven dat het verstandig zou zijn de rol van de burgemeester, daar waar het gaat om cultuurverandering, helder te formuleren. Wat verwachten de partijen van de burgemeester.
- Er wordt afgesproken dat de informateurs dit punt 23-10-12 in het gesprek met de burgemeester aan de orde brengen en dat zij hierover op 24-10-12 aan de partijen terug koppelen.

Er wordt afgesproken dat dit stuk en de gewenste inhoud van de gemeentelijke organisatie 23-10 in de ochtend ter vaststelling terugkomt op de agenda

4) Begroting 2013

In de begrotingsbrief wordt een redelijk positief meerjarenbeeld geschetst met een voor 2013 en 2014 sluitende begroting.

De lopende bezuinigingsoperatie en taakstellingen, de aankomende bezuinigingen in het sociaal domein, de rijksbezuinigingen vanaf 2014 en de lange lijst structurele uitgaven die incidenteel gefinancierd zijn, zijn echter de grootste punten van aandacht. Daarnaast zijn er nog een aantal aanvullende risico's, te weten: de Oostwand, maatregelen in verband met de zuidelijke Ringweg, verdere tegenvallers Meerstad, verdere tegenvallers Forum en mobiliteitsstructuur (ex tram).

Het nieuw te vormen college zou een voorbereidende slag moeten maken voor een dan volgend college.

Er wordt afgesproken dat wanneer de partijen het financiële plaatje rond hebben, deze word verzonden naar Mark Koes (financiën), zodat hij controleslag kan maken.

Mobiliteit

Als gevolg van de bespreking over de begroting volgt een gesprek over de gelden die met de tram gemoeid zijn.

Er wordt afgesproken dat er oplossingen beschreven moeten worden voor de bereikbaarheidsproblematiek van de stad, (beeldvorming) partners in de regio zullen hierin meegenomen moeten worden, de goede elementen uit het "tramplan" zullen behouden/meegewogen worden en het besef dat het financiële plafond naar beneden bijgesteld moet worden.

Er wordt benadrukt dat voorkomen moet worden dat allerlei wisselende boodschappen de wereld ingaan. Het is duidelijk:

- er komt geen tram
- knelpunten bereikbaarheid inzichtelijk maken
- 30 mln/RSP/meerkosten binnen bandbreedte.

De onderhandelaars hebben kennis genomen van de brief van de provincie aan het College van B&W. De gedeputeerden Boumans en Moorlag zijn inmiddels uitgenodigd om op 23-10 om 18 uur met de onderhandelaar in gesprek te gaan.

Het nieuwe college zal met spoed een besluit moeten nemen over het stoppen van de aanbesteding. De gemeentesecretaris zal worden juristen uit te lagen zoeken hoe de aanbestedingsprocedure gestopt kan worden zonder dat er claims kunnen komen.

De knelpunten bereikbaarheid worden door de onderhandelaars voor dinsdag aangeleverd bij Marjan van der Weij, zij zal dan een tekstvoorstel maken.

- *J. van Dijk verlaat de vergadering om 15:45 uur vanwege andere verplichtingen*

5) Financiën

De partijen worden gehoord over hun uitgangspunten ten aanzien van de financiën.

Afgesproken uitgangspunten:

- overeenstemming partijen: sluitende begroting 2013 en 2014 met perspectief bieden op sluitende begroting en ruimte voor college in de periode daarna;
- weerstandsvermogen op 0,8 (tenzij overeenstemming over zwaarwegende belangen)
- weerstandsvermogen na 2014 100% (rekeningoverschotten in weerstandsvermogen); betekent een aanvulling van 38 mln.
- geen verhoging lasten (tenzij overeenstemming over zwaarwegende belangen)
- in 2013/2014 minimale opgave (2x4) 8 mln bezuinigingen
- begin maken met oplossen incidenteel gefinancierde structurele zaken (perspectief); 28 mln
- beraden op oplossing voor rijksbezuinigingen na 2014 (10-20 mln)

Partijen beraden zich op oplossing (ieder voor zich). Hiertoe stuurt Marjan v.d. Weij overzicht beïnvloedbare keuzes.

23-10 Zullen de bevindingen van de partijen uitgeprint worden meegenomen naar het vervolgoverleg.

6) Midterm review

Naar aanleiding van de bespreking van de midterm review wordt afgesproken dat er 23-10 per onderwerp 12-15 regels worden aangeleverd over de volgende onderwerpen:

Forum	J. van Keulen
Onderwijs (bewegings)	R. v.d. Schaaf, E. van Lente
Cultuur (M'plaze/OP-SB + amateurkunsten)	P. de Rook
Bereikbaarheid (onderwerpen: fietsenstalling, sectorenmodel, ongedekt deel zuid. Ringweg, P+R, beleid binnenstad) - parkeerbeleid	in afwachting lijst knelpunten S. Koebrugge
Woningmarkt + beprijzing woonboten + vestigingsklimaat	R. v.d. Schaaf, E. van Lente

Binnenstad groener	J. van Keulen
Dienstverlening andere gemeenten	J. Seton
Organisatieontwikkeling (stip op de horizon)	J. Luhoff
Wijkvernieuwing	R. v.d. Schaaf, E. van Lente iom E. Eikenaar
Duurzaamheid	J. van Keulen
Bestuurscultuur (incl. financiële degelijkheid)	J. v. Keulen, J. Seton

Voor overige onderwerpen geldt dat deze alleen worden aangeleverd mits er wezenlijke veranderingen gewenst zijn.

Daarnaast zijn de volgende vragen gesteld bij de midterm review:

- Bij het stimuleren van het aansluiten glasvezelnet van huizen en bedrijven. Is al gestopt is het idee. Gemeente faciliteert partijen bij verdere aanleg draadloze wifi netwerken. In welk stadium is dit en welke kosten zijn daar voor gemeente Groningen aan verbonden?
- Bestrijden laaggeletterdheid: In 2013 is weinig budget voor nieuwe trajecten. Hoe groot is financieel knelpunt?
- Wat is de opgave/knelpunt accommodatienota?
- Antillianenaanpak: welke activiteiten vinden er plaats nu en straks als rijksbijdrage wegvalt en hoe financieren we dat?
- Wat levert invoeren van beprijzing ligplaatsen woonboten op?
- Wat kosten groene daken? Hoeveel trekken we daar voor uit?
- Sociaal convenant: in hoeverre werkt dit belemmerend (geen gedwongen ontslagen) voor de organisatie-ontwikkeling (kwantitatief en kwalitatief) en wat betekent dit in financiële zin voor de bezuinigingsopgave?

Marjan van der Weij zet dit uit. Dinsdag gereed.

Vervolgafspraken:

Onderhandelaars leveren basisteksten, Marjan vd Weij maakt concept coalitieakkoord. Akkoord wordt sober vormgegeven. Marjan regelt dat.

23-10 bespreking aangeleverde teksten/besluiten nemen + besluit aantal wethouders

24-10 verdere inhoudelijke besprekingen

25-10	ochtend	-	moet er concept-coalitieakkoord liggen
	Ochtend	-	gesprekken kandidaat-wethouders + evt. portefeuillevdeling
	Avond	-	bespreking in eigen fracties
26-10	ochtend	-	eventueel vervolg overleg n.a.v. input fracties
	Middag	-	eventueel bespreking met informateurs
31-10			raad

7) Rondvraag

- Dhr. Eikenaar geeft aan dat hij bij het volgende overleg J. Visscher graag mee zou nemen, vooral gelet op het feit dat hij telkens als enige vertegenwoordiger van zijn partij aanwezig is. Er wordt afgesproken mevrouw Visscher niet bij het overleg aan te laten sluiten, maar dat de heer Eikenaar dinsdag vrij is de vergadering op te laten schorten zodra hij overleg met de achterban wil.

8) Sluiting

De informateurs sluiten de vergadering.

Verslag 23-10-12 informateurs/onderhandelaars

Aanwezig: S. Koebrugge, J. van Keulen, J. Seton, A. Kuik, R. van Gijlswijk, E. Eikenaar, E. van Lente, R. v.d. Schaaf, P. de Rook, J. Luhoff, M. v.d. Weij, J. Remkes, J. Tichelaar en A. Nijhuis

1) Opening

De heer Tichelaar heet iedereen welkom en neemt de te behandelen stukken door.

2) Verslag 19-10-12

Het verslag van 19-10-12 wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende door te voeren wijzigingen:

J. van Dijk	moet gewijzigd in	J. Dijk
Raadsvergadering	moet gewijzigd in	raadsbijeenkomst
Uitgangspunten (onder 5)	moet gewijzigd in	werkafspraken

3) Coalitieonderwerpen

Voor alle punten wordt afgesproken dat Marjan v.d. Weij de teksten in coalitievorm gaat aanleveren.

3a) Politieke inleiding

Er wordt afgesproken dat de voorgestelde tekst wordt ingekort, met meer elan beschreven, sociale stad en economie komen er duidelijker in terug. J. Seton zal de nieuwe tekst nogmaals bekijken.

3b) Forum

Er dient een taakstelling voor het Forum te worden opgenomen. Vanaf 2014 structureel 1 ton korten (richting 5 ton op termijn) waarbij een gezamenlijke opdracht ligt om de inkomsten van het Forum te verhogen. Dit onderzoek zal door een externe ingezet moeten worden en zal betaald moeten worden uit de exploitatie van het Forum.

Naar aanleiding van dit punt wordt vanuit D66 aangegeven ruggespraak met de wethouder te willen houden. Dit wordt niet akkoord bevonden. Er wordt verwezen naar het verslag van 19-10-12 waarin deze afspraak staat opgenomen. De heer Tichelaar geeft aan dat dit is afgesproken met het oog op de SP in geval de heer Eikenaar weer alleen aan tafel zou zitten.

3c) Onderwijs

Tekst wordt akkoord bevonden met al toevoeging dat mogelijkheden dekking door corporaties wordt toegevoegd, evenals de op te starten discussie in de begrotingsgesprekken 2014.

Voor wat betreft het samenvoegen van scholen wordt opgemerkt dat het uitdrukkelijk de bedoeling is scholen in de wijken te houden.

3d) Cultuur

De culturele sector moet vernieuwen, besproken:

- CBK zal opbrengst moeten verhogen (kostendekkend maken).
- Onderzoeksvoorstel afstoot Martiniplaza./samenwerkingsmogelijkheden OP/SB

- Voorbereiden verzelfstandiging OP/SB en op voorhand bv. inkoopcondities aanpassen om het eenvoudiger voor OP/SB te maken.
  - subsidies amateurkunsten behouden om dat dicht bij Stadgers te houden
- Uitgangspunt: vernieuwen om te behouden.

3e) Bereikbaarheid

Aangeleverde tekst van Marjan v.d. Weij wordt aangevuld met de door J. Remkes geformuleerde tekst (zie coalitietekst).

Handreiking richting regio moet duidelijk terugkomen.

V.w.b. zuidelijke ringweg: staat niet ter discussie, moet doorgaan. Knelpunten omliggende wijken dient wel besproken te worden (afzetten tegen leefkwaliteit in de wijken)

Afspraak: alle lijstjes knelpunten worden door Marjan v.d. Weij op 1 overzicht verwerkt.

3f) Parkeerbeleid

Parkeerbeleid wordt onderdeel van Bereikbaarheid.

Gemaakte opmerkingen:

- parkeerbedrijf moet gezond bedrijf worden
- doelen parkeerbeleid moeten gehaald worden
- draagvlak in wijken moet gerealiseerd worden.

3g) Woningmarkt

Wonen: 2013/2014 op peil en ruimte houden om mogelijkheden te verkennen. Totaal financieel beeld.

Jongerenhuisvesting: moet uitgebreider in de tekst gelet op de aandacht die dit krijgt. Opnemen in tekst: in 2013 komt college met nadere voorstellen om overlast in wijken te verminderen.

Uitbreidings startersleningen: schrappen uit de tekst.

3h) Binnenstad groener

Meer verantwoordelijkheid bij ondernemers neerleggen. (Regels zijn goed, maar handhaving kan anders). Toegankelijkheid meer benadrukken. Leegstand panden komt niet alleen door recessie, maar is vooral symptoom van verandering. Fundamenteel nadenken over karakter binnenstad en vertalen naar ambities.

Nu tram niet doorgaat komt er geld vrij wat bedoeld was om "tijdens verbouwing stad leefbaar te houden". Uitzoeken om welke bedragen het hier gaat.

3i) Dienstverlening andere gemeenten

Andere titel geven, nl: krachten bundelen

3j) Organisatieontwikkeling

Inleiding van deze tekst invoegen in tekst J. van Keulen (bestuurscultuur). Huidig college wil voortzetten tot 2020, dat moet sneller en niet alleen intern gericht maar ook extern (veranderende maatschappij). Er moet een slag gemaakt worden dat de ambtelijke

organisatie het college in staat stelt om collegiaal te besturen (opener en breder adviseren en objectief) en er moet efficiënter gewerkt worden.
Aandacht voor uitbesteden werk: tekst moet wat dat betreft meer in balans, want de ene taak is de andere niet.

J. Luhoff stuurt ter informatie brochure van RO/EZ door.

3k) **Wijkvernieuwing / vernieuwing sociaal-fysiek domein**
Voor over deze tekst wordt besloten dient eerst uitgezocht te worden wat de bedoeling is van de bouwplannen Reitdiep 3 en Reitdiep 4 (wat is grondpositie, wat zijn consequenties als geen uitvoering aan plannen wordt gegeven).
Komt terug op de agenda.

3l) **Duurzaamheid**

J. Luhoff en J. van Keulen leveren nieuwe tekst.

3m) **Financiële degelijkheid**

De "lijstjes" van de coalitiepartijen worden ingeleverd bij Marjan v.d. Weij. Dit punt komt 24-10-12 terug op de agenda.

Partijen worden verzocht 23-10-12 namiddag opiniërend te bespreken, uitgangspunten:

- minimaal richtinggevend
- bereikbaarheid is onderdeel
- 24-10-12 wordt definitieve tekst akkoord gemaakt.

4) **Vervolgafspraken**

- Aantal wethouders: in steek is 5 FTE/6 wethouders. Geen uitbreiding ondersteuning.

5) **Sluiting**

Verslag 24-10-12 informateurs/onderhandelaars

Aanwezig: S. Koebrugge, J. van Keulen, J. Seton, A. Kuik, R. van Gijlswijk/J. Dijk, E. Eikenaar, E. van Lente, R. v.d. Schaaf, P. de Rook, J. Luhoff, M. v.d. Weij, J. Remkes, J. Tichelaar en A. Nijhuis

1) Opening

De heer Tichelaar heet iedereen welkom en neemt de te behandelen stukken door. De heer Tichelaar blikt kort terug op de raadsbijeenkomst van 23-10-12. De door de Stadspartij gestelde vragen over het Forum zijn intern bij de gemeente uitgezet. Het is niet aan de informateurs op vragen te beantwoorden die voor de organisatie bedoeld zijn.

Er zijn geen brieven binnen gekomen over claims, 29-10-12 komt de tram terug op de agenda van de raad.

De heer Tichelaar wijst er op dat de burgemeester conform procedure inzage moet krijgen in de concepttekst van het coalitieakkoord.

De integriteitsgesprekken die de burgemeester met de kandidaat-wethouders moet voeren worden gepland op 25-10-12.

De heer Tichelaar geeft aan dat de gedeputeerden een ambtelijke notitie bij hen hebben achtergelaten over een alternatief tramplan. Indien gewenst kunnen de onderhandelaars deze notitie krijgen. De heer Remkes benadrukt dat het hier gaat om een notitie zonder enige vorm van status, het is niet goed gekeurd door het college GS. Vervolgens informeren de informateurs de onderhandelaars over het gesprek met burgemeester, B. Popken, gemeentesecretaris en gedeputeerden.

De onderhandelaars koppelen terug hoe hun gesprek met de gedeputeerden is verlopen.

Ten aanzien van de portefeuillevdeling ontstaat discussie over het wel/niet aanwezig zijn van kandidaat-wethouders bij deze bespreking.

Na beraad wordt vastgesteld dat er een grofmazige verdeling door de onderhandelaars (m.u.v. J. Seton en J. van Keulen) wordt gemaakt, en dat het finetunen in bijzijn van de kandidaat-wethouders zal gebeuren.

2) Verslag 23-10-12

Het verslag van 23-10-12 wordt vastgesteld.

3) Vragen 2b t/m 2g

Deze komen uit het overleg van 19-10-12 en zijn als achtergrondinformatie bij de stukken gevoegd.

4) Coalitietekst

De groep is in tweeën gesplitst. Het ene groepje heeft de teksten voor de coalitietekst besproken, de andere groep heeft een keuze gemaakt in door te voeren bezuinigingen (2x4mln). Hierna zijn de resultaten in de volledige groep besproken en is iedereen akkoord gegaan met de tekst en de bezuinigingsvoorstellen.

De tekst wordt door Marjan van der Weij aangepast en rondgestuurd (25-10-12 aan het begin van de middag).

Ten aanzien van de volgende onderwerpen is in de ambtelijke organisatie de vraag uitgezet in hoeverre hier op bezuinigd kan worden:

B-slim (5 ton rijksgeuld, 3 ton gemeentegeld, wat gebeurt er als 3 ton wordt wegbezuinigd?)

Bruggen/tunnels/water/wegen 5,5 ton, kan dat minder?

Iederz PM? Kan hier nog verder op bezuinigd.

Op basis van de huidige kennis van de financiën van de gemeente, de wetenschap dat er nog 2x 4 mln extra bezuinigd moet worden zijn politiek prioriteiten gesteld en is gekozen voor de bezuinigingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen.

De onderhandelaars hebben de kennis dat het vorige college al bezuinigingsopdrachten heeft uitgezet in de organisatie. Deze zullen worden afgewogen. Het nieuwe college zal keuzes gaan maken.

5) Vervolgafspraken

24-10	als PvdA avond vroeg afrond, dan bespreking portefeuilleverdeling
25-10 v.m.	fractiebesprekingen, gesprekken kandidaat-wethouders
25-10 n.m.	bespreking concepttekst in de fracties
25-10 n.m.	aanlevering concepttekst bij burgemeester
25-10 n.m.	gesprekken kandidaat-wethouders met burgemeester + verklaring omtrent gedrag
25-10 avond	fractie
26-10 15 uur	persmoment

6) Sluiting

Met de conclusie dat er een coalitie is gevormd met een tekst die door iedereen gedragen wordt, wordt de bijeenkomst beëindigd.

De informateurs zullen de raad nog schriftelijk informeren over het verloop van het proces. Ze geven aan waardering te hebben voor de wijze waarop de coalitie de onderhandelingen heeft gevoerd en geven aan de partijen veel succes te wensen met de taak die zij op zich nemen.

Tevens wordt de ambtelijke organisatie bedankt voor de wijze waarop er gedurende het proces snel antwoord is gegeven op de vragen.

Marjan v.d. Weij en Anita Nijhuis worden bedankt voor de ondersteuning.

De onderhandelaars worden namens de fracties bedankt voor de begeleiding van het proces.

Prinsenhofakkoord

op de rails...

Coalitieakkoord 2012-2014

PvdA, VVD, SP, D66, CDA
26 oktober 2012

Inhoud

Verbinden en vernieuwen	2
Houding en gedrag	4
Organisatie Ontwikkeling	5
Krachten bundelen	6
Bereikbaarheid en parkeren	7
Onderwijs	8
Groninger Forum.....	9
Binnenstad	10
Cultuur.....	11
Wonen en wijkvernieuwing.....	12
Vernieuwing sociale en fysieke domein.....	13
Duurzaamheid	14
Financiële degelijkheid	15
Portefeuilleverdeling van de wethouders	16

Verbinden en vernieuwen

De coalitie van PvdA, VVD, SP, D66 en CDA markeert de start van een vernieuwingsproces van de Groningse bestuurscultuur. Fundamentele veranderingen in de samenleving en in het economische en financiële perspectief van de stad, maken dit noodzakelijk. Verbinden en vernieuwen zijn voor ons de sleutelbegrippen.

Verbinden omdat de uitdagingen waarvoor we staan, alleen kunnen worden opgelost door samen te werken met Stadgers, instellingen, ondernemers en partners in de regio. En uiteraard met elkaar. Scherp gepolariseerde verhoudingen tussen politieke stromingen, tussen gemeenteraad en college, tussen gemeente en Stadgers en tussen stad en provincie moeten tot het verleden gaan behoren.

We willen vernieuwen en gaan op zoek naar werkwijzen, waarbij we met minder geld meer doen. Co-creatie is daarbij een sleutelbegrip. We gaan vaker en innovatiever met burgers en instellingen samenwerken. Bij het ontwikkelen van beleid en projecten zal de gemeentelijke organisatie maximaal gebruik maken van de kennis en de opvattingen van betrokken Stadgers, ondernemers en instellingen. Bij het oplossen van een stedelijk vraagstuk starten we met een maatschappelijke dialoog. Daarbij is het uitgangspunt niet een voorgestelde oplossing vanuit de gemeente, maar een gemeenschappelijke zoektocht naar mogelijke oplossingen.

Cultuurverandering

Vanaf 2007 zijn via het proces van cultuurverandering al verbeteringen doorgevoerd. Maar een nieuwe impuls is hard nodig. De ernstige politieke problemen van de afgelopen tijd in de stad, evenals de spanning met de provincie, zijn mede het resultaat van een vastgelopen politieke cultuur. Steeds meer werd over elkaar in plaats van met elkaar gesproken. We zijn hier met zijn allen verantwoordelijk voor en werken daarom ook gezamenlijk aan het herstel. We willen daarom ook graag met de voltallige gemeenteraad deze nieuwe impuls vormgeven. Van het nieuwe college verwachten wij initiatief en voorbeeldgedrag. We willen een collegiaal bestuur en een ambtelijke organisatie die het college daartoe in staat stelt. Dit voorbeeldgedrag moet ook zichtbaar zijn in hoe we in de stad met elkaar omgaan. Open, transparant en eerlijk betekent strijden met open vizier, staan voor je beloften en de ander net zo behandelen als je zelf behandeld wilt worden. Een dienstbare overheid, die zich van nature bescheiden opstelt en zich in zijn handelen realiseert dat de mensen de stad maken.

Bijsturen op accenten

Het nieuwe college heeft nog maar een termijn van 1,5 jaar. Daarbij past het niet radicale beleidswijzigingen door te voeren. Dat vinden we ook niet nodig. We nemen het collegeprogramma van het vorige college en de conceptbegroting 2013 als uitgangspunt. Ontwikkelde ambities blijven overeind. Daar waar nieuwe accenten noodzakelijk of wenselijk zijn geven we dat in dit coalitieakkoord aan. We vragen hiervoor 6 wethouders in plaats van 5, maar doen dat inclusief ondersteuning binnen de huidige beschikbare formatie.

De financiële situatie van de gemeente Groningen vraagt om duidelijke keuzes. Maar daarbij koppelen we solide altijd aan sociaal. Groningen blijft een sociale stad en de basis blijft op orde. Om sociale rechtvaardigheid en vooruitgang mogelijk te maken blijft het verbeteren van de economische structuur noodzakelijk. Daarbij is de oplossing van het bereikbaarheidsvraagstuk een belangrijke opgave. Het voorgestelde plan voor de regiotram is niet haalbaar. Het is onze ambitie om samen met de regiopartners, de Stadgers, de ondernemers en de instellingen nieuwe oplossingen voor de bereikbaarheidsproblematiek te ontwikkelen.

We voelen ons ook verantwoordelijk voor de periode na 2014. Onze visie en ideeën voor de stad reiken verder. De uiteenlopende ideologische achtergrond van de 5 coalitiepartners maakt het nodig en biedt de kans om een verbindende visie en stijl te etaleren of te

ontwikkelen. We zullen daarom de komende periode ook benutten om de discussie over vraagstukken na 2014 open en vruchtbaar te voeren. Meer dan ooit zal de gemeente in verbinding met de Stadgers, instellingen, ondernemers en andere partners de stad gaan vormgeven. De gemeenschap, de gemeente en het individu zullen in onderlinge interactie op basis van gelijkwaardigheid tot creatieve en innovatieve oplossingen moeten komen. Deze coalitie is er van overtuigd dat op deze wijze de stad socialer, innovatiever en welvarender zal worden.

Houding en gedrag

Open, transparant en eerlijk besturen

Onze coalitie van PvdA, VVD, SP, D66 en CDA wil de stad de komende periode besturen door nauw samen te werken met de raad, partners en Stadgers. Die samenwerking moet berusten op goed vertrouwen, eerlijke en transparante informatie en op open omgangsvormen. We nemen elkaar serieus en respecteren ieders rol.

Op het stadhuis

Wij verwachten van het college een dienstbare opstelling naar de raad. De komende periode moet het proces tussen college en de gemeenteraad daarop worden ingericht. Dat betekent dat het college luistert naar wat de raad opdraagt en vraagt. We communiceren open en transparant. We gaan collegiaal met elkaar om, zowel in de raad als in het college. We gunnen elkaar wat. Het college probeert op basis van argumenten tot een gezamenlijk standpunt te komen. We willen dat het college er is voor de hele raad. We verwachten heldere voorstellen aan de raad en in het debat een luisterend oor. Alleen in uitzonderlijke gevallen voeren wij een debat in vertrouwelijkheid. Alle raadsleden krijgen op hetzelfde moment de beschikking over de benodigde informatie. We passen de beleidsprocessen daar op aan.

We denken hiermee een verandering door te voeren die de samenwerking verbetert. Die verandering gaat niet van de ene op de andere dag en is afhankelijk van hoe personen invulling geven aan het politiek ambt. Het gaat om houding en gedrag. Openheid, transparantie en eerlijkheid zijn hierbij sleutelwoorden. Het is aan de hele gemeenteraad om hier een bijdrage aan te leveren. Deze coalitie staat zeer nadrukkelijk open voor samenwerking.

In de stad

Bestuurscultuur gaat verder dan het stadhuis. Ook onder druk van ontwikkelingen in de maatschappij moeten overheden op zoek naar een nieuwe manier van besturen. Stadgers worden mondiger en hebben steeds vaker de beste ideeën om een probleem op te lossen. Daarom vragen wij het nieuwe college nadrukkelijk de verbinding te zoeken met de stad en open te staan voor ideeën van buitenaf. Het nieuwe college zoekt samen met de stad, met het maatschappelijk middenveld, met andere overheden en met individuen naar de oplossingen van de problemen van deze tijd. Bijvoorbeeld: Hoe blijven wij de sociale stad waarin iedereen meedoet?

Wij hebben de wijsheid niet in pacht. Daarom willen wij samen met de stad op zoek naar oplossingen. Oplossingen die passen bij de stad en bij de stadse politiek. Overigens zonder dat dit leidt tot een beeld van "u vraagt, wij draaien". Verwachtingsmanagement, openheid en eerlijkheid zijn hierbij van groot belang.

Organisatie Ontwikkeling

We willen een trendbreuk realiseren in de politieke en bestuurlijke cultuur in Groningen. We willen een andere overheid zijn. Ook door de financiële situatie is het noodzakelijk efficiënter te werken. De gemeentelijke organisatie zal zich moeten vernieuwen om deze koerswijzigingen tot een succes te maken.

Door het vorige college werd al geconstateerd dat het huidige dienstenmodel van de gemeente Groningen belemmerend werkt voor een efficiënte, integrale en op wijken gerichte aanpak. Er is een begin gemaakt met een structureel veranderingsproces. Dat is bijvoorbeeld zichtbaar in de vorming van één managementteam voor de gehele organisatie. Dat veranderingsproces willen wij versnellen, waarbij een verdere hervorming van het dienstenmodel wordt doorgevoerd.

De werkwijze van het ambtelijk apparaat moet optimaal bijdragen aan een collegiaal stadsbestuur. Ambtelijke adviezen worden gegeven aan het hele college van B&W voorzien van objectieve en transparante informatie. Dit vraagt ook om een andere houding van wethouders, met meer afstand tot de organisatie en een duidelijke opdrachtverlening via de gemeentesecretaris.

We willen dat de gemeentelijke organisatie zich voorbereidt op een toekomst waarin efficiënter gewerkt wordt. We bereiden een debat met de raad voor over de 'andere overheid' waarbij door anders werken kosten bespaard kunnen worden en de kwaliteit verbeterd kan worden. Deze efficiency kan onder meer bereikt worden door uitvoerende taken met anderen te delen, door uit te besteden, of door bepaalde taken niet meer te doen. We willen daarbij het zelf blijven uitvoeren van taken beoordelen in relatie tot het maatschappelijk belang daarvan. We gaan door met het bundelen van gemeentelijk vastgoed en beheer in een vastgoedbedrijf. Ook willen we de gemeentelijke huisvesting verminderen door invoering van het "Nieuwe werken". We onderzoeken de uitbesteding van ICT en automatisering en willen de digitale dienstverlening verder uitbreiden.

Krachten bundelen

Zeker in een tijd van recessie hebben gemeenten baat bij het samen optrekken met andere gemeenten. Bestuurskracht is nodig om op de huidige en toekomstige gemeentelijke opgaven in te kunnen spelen. De regio kan wat betekenen voor de stad en de stad voor de regio. Voor een aantal vormen van dienstverlening is regionale schaalvergroting aantrekkelijk, zodat deze dienstverlening voor de stad en de regio behouden kan blijven of goedkoper wordt. Ook heeft Groningen allerlei vormen van dienstverlening ontwikkeld, die zonder al te veel moeite en extra kosten ook voor andere gemeenten interessant kunnen zijn. De ervaringen met verschillende samenwerkingsrelaties die de gemeente Groningen is aangegaan, laten zien dat er voor de samenwerkende gemeenten voordeel valt te behalen, zowel kwalitatief als financieel.

Samenwerking vindt plaats op verzoek en op maat, al naar gelang de behoefte van de desbetreffende partner, om zo de wederzijdse voordelen zo groot mogelijk te maken. Daarnaast zullen we actief beoordelen voor welke van onze eigen taken schaalvergroting en dus samenwerking voordelen biedt. Dat betrekken we ook bij de verdere discussie over de toekomstige taken van de gemeente.

Bereikbaarheid en parkeren

Samen zoeken naar een antwoord op de bereikbaarheidsopgave

Onze coalitie onderkent een stevige bereikbaarheidsopgave voor de komende jaren. Een goede bereikbaarheid zien wij als essentieel voor een aantrekkelijke stad. Daarin willen wij investeren. Wij willen de bereikbaarheidsopgave breed oppakken, dat betekent dat we aan de hand van de nieuwe netwerkanalyse een hernieuwde inschatting willen maken van de opgave en mogelijke oplossingen. We kijken daarbij naar alle modaliteiten. We zijn ons ervan bewust dat het hier om een gezamenlijke opgave gaat. We willen daarom ook samen met onze partners een onderzoek uitvoeren naar de problemen en mogelijke oplossingen voor de bereikbaarheid in onze stad en regio.

De regiotram behoort voor ons niet tot de mogelijkheden. Wel willen wij, binnen de nieuwe financiële kaders, onderzoeken welke elementen uit de plannen voor de regiotram bruikbaar blijven. Naast onze bijdrage (80 miljoen euro) aan het Regio Specifiek Pakket (RSP) pakket, de RSP middelen die gereserveerd waren voor de bereikbaarheid van onze stad, stellen wij zelf vanaf 2015 2,1 miljoen euro structureel beschikbaar. Dat betekent thans een investeringsruimte van 30 miljoen euro. Samen met de regio willen wij een integraal bereikbaarheidsplan uitwerken. Over de financiering daarvan zal dan ook regionaal overleg moeten plaatsvinden. Wij realiseren ons dat dat ook van de stad Groningen een hogere financiële bijdrage kan vragen. Daarover zullen bij de collegevorming in 2014 knopen moeten worden doorgehakt.

Met de aanpak van de Zuidelijke Ringweg willen wij zoals gepland doorgaan. Wel willen we de effecten nog eens goed tegen het licht houden, met name als het gaat om de consequenties voor het onderliggende wegennet en de leefkwaliteit in de wijken.

Vooruitlopend op een verkenning naar bereikbaarheidsoplossingen, zien we nu al een aantal knelpunten waar we direct samen met de regio mee aan de slag willen gaan om op korte termijn tot betaalbare en effectieve oplossingen te komen: de doorstroming van het autoverkeer rondom de stad Groningen, de bereikbaarheid van het station, het UMCG, de binnenstad en Zernike zowel per fiets, OV als met de auto.

Deze knelpunten willen we betrekken bij de herijking van het RSP pakket.

Parkeren

De binnenstad moet goed bereikbaar zijn, ook voor automobilisten. Dat betekent dat de schaarse ruimte goed benut moet worden. Uitgangspunt is dat bezoekers voor een kort verblijf op straat kunnen parkeren en dat langparkeerders in de garages terecht kunnen. Met het dynamisch verkeersmanagement en een betere toeleiding naar parkeergarages leiden we bezoekers snel en gemakkelijk naar de geschikte parkeerplek.

We willen dat een bezoek aan de stad en dus het parkeren in de stad betaalbaar blijft, voor alle partijen.

Daarom willen we het parkeerbedrijf commerciëler laten gaan werken. Daarmee willen we de bezettingsgraad van de parkeergarages verhogen. We gaan hierover in overleg met zowel onze eigen beheerders als de commerciële beheerders. Daarnaast willen we bekijken of experimenten met prijsdifferentiatie in de tarieven per uur en real-time-parkeertarieven ingevoerd kunnen worden.

Verder onderzoeken we de mogelijkheden om betaald fietsparkeren in te voeren.

In wijken voeren we alleen betaald parkeren in indien er voldoende draagvlak voor is in de buurt.

Onderwijs

Het is onze ambitie om van Groningen de onderwijsstad van Nederland te maken. Door de moeizaam verlopen verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, heeft dit proces de afgelopen jaren helaas stil gestaan. We gaan hier nu mee aan de slag.

We kiezen voor het onderwijs ook een vernieuwende en verbindende aanpak. Wij willen met de partners in het onderwijsveld werken aan een onderwijspact. Dit pact moet ervoor zorgen dat we werken aan een stad waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen met kwalitatief goed onderwijs, bekwame docenten en mooie gebouwen. De gemeente Groningen heeft hierbij een faciliterende rol. Naast scholen worden ook werkgevers betrokken. Samen gaan we werken aan beter onderwijs en de onderlinge samenwerking. Daarbij passen ook afspraken om de medezeggenschap van ouders, leerlingen en docenten in het onderwijs op een hoger niveau te brengen.

We gaan extra investeren in de onderwijshuisvesting. We zorgen voor betere scholen, die weer leiden tot betere leerprestaties. Daarvoor gaan we meer samenwerken met schoolbesturen en mogelijk ook corporaties. Mochten er schoolgebouwen vrij komen, dan kunnen deze locaties herontwikkeld worden. De opbrengsten van deze herontwikkeling kunnen we investeren in de onderwijshuisvesting. In 2013 maken we een plan voor de herhuisvesting en brengen we de financiële consequenties voor de begroting 2014 in beeld. Het uitgangspunt is om zoveel mogelijk te financieren uit het beschreven verdienmodel. We zetten in op duurzame gebouwen. Die zorgen voor een lagere energierekening, waardoor er meer geld overblijft voor de scholen. En we organiseren een extra impuls voor het bewegingsonderwijs. We onderzoeken de mogelijkheden om meer gymzalen te realiseren en we willen gediplomeerde gymleerkrachten.

Groninger Forum

Het Groninger Forum is van groot belang voor de toekomst van de binnenstad. Dat betekent dat we ervoor moeten zorgen dat het een succes wordt. Net als op andere beleidsterreinen vragen wij daarom van het Groninger Forum om, veel meer dan nu het geval is, in gesprek te gaan met de Stadjes. De programmering moet erop gericht zijn zoveel mogelijk bezoekers naar het Forum te trekken. Bij voorkeur betalende bezoekers. Ook het Groninger Forum moet de stad in en van en voor alle Stadjes worden.

In 2017 willen wij een Forum, dat commerciëler is, meer inkomsten genereert en een efficiëntere organisatie heeft, zodat de gemeentelijke bijdrage omlaag kan. Wij denken dat dat mogelijk is. Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke bijdrage vanaf 2014 omlaag gaat met 100 duizend euro structureel. Wij vragen een onafhankelijke partij in kaart te brengen welke ruimte er is voor extra commerciële activiteit in de begroting van het Groninger Forum. Wij wachten de uitkomst van dit advies af, maar houden rekening met een structurele korting van 500 duizend euro vanaf 2017.

Binnenstad

We zullen fundamenteel moeten nadenken over het karakter van de binnenstad. Die gaat wijzigen, onder meer door ontwikkelingen als internetwinkelen en de toename van meer op horeca- en leisure gerichte ondernemingen. Over deze veranderingen gaan we met de ondernemers en gebruikers in gesprek.

Wij onderkennen het belang van de binnenstad als huiskamer van Groningen. Door ervoor te zorgen dat de binnenstad bereikbaar en toegankelijk blijft en door ondernemerschap meer ruimte te geven, verbeteren wij de concurrentiepositie van de binnenstad en haar ondernemers. De binnenstad is er voor iedereen, toegankelijk voor iedereen en dus ook voor de minder validen. De aanpak voor het toegankelijker maken van de binnenstad zetten we door.

Daarnaast merken we de effecten van ontwikkelingen op de vastgoedmarkt. Bijvoorbeeld in de leegstand van winkels, kantoren en woningen. We onderzoeken de komende periode welke fundamentele wijzigingen in het ruimtelijke ordening en economische beleid nodig zijn om deze structurele effecten het hoofd te bieden.

De binnenstad kan niet zonder de detailhandel. Veel ondernemers hebben het zwaar. Dat komt door onder meer de economische crisis en zoals genoemd, de opkomst van het internetwinkelen. Die ontwikkelingen liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. Maar waar de gemeente wel degelijk een grote rol speelt, is in de regelgeving en de handhaving ervan. Bijvoorbeeld op het gebied van uitstallingen, reclame en welstandseisen kan er veel gebeuren om het ondernemersklimaat te verbeteren. Wij streven ernaar hier stevige slagen in te maken. Natuurlijk op een manier waarbij er geen sprake is van verrommeling en waarbij de binnenstad voor alle gebruikers plezierig en goed toegankelijk blijft. Ons motto is: we laten meer over aan de verantwoordelijkheid van ondernemers, maken heldere afspraken en handhaven die.

Cultuur

Oosterpoort/Stadsschouwburg

Culturele voorzieningen zijn belangrijk voor de stad. De culturele sector verkeert in zwaar weer en daarom willen we de door het Rijk gekorte instellingen een steun in de rug te geven.

De culturele sector zal echter zelf moeten blijven vernieuwen om zijn huidige kwaliteit te behouden. Dit geldt ook voor de gemeentelijke instellingen die niet zijn geraakt door de cultuurbezuinigingen van het Rijk. We willen een breed onderzoek naar de verzelfstandiging of de verkoop van de culturele instellingen. In ieder geval willen we de Oosterpoort/Stadsschouwburg op termijn verzelfstandigen en zullen we ook kijken naar het mogelijk afstoten van Martiniplaza, en de herstructurering van andere grote instellingen. We willen de kunstuitleen kostenneutraal maken.

We starten nu met de voorbereiding van de verzelfstandiging van OP/SB en deze kan dan in 2017 gestalte krijgen. Als onderdeel van deze voorbereiding bekijken we of voor de OP/SB een uitzondering kan worden gemaakt op gemeentelijke regelgeving door bijvoorbeeld de inkoopcondities te versoepelen. Ook denken we dat de samenwerking met Martiniplaza en de Euroborg intensiever kan. We denken daarom dat we onze bijdrage gefaseerd met 200 duizend euro structureel kunnen verminderen.

Cultuurnota

De aandacht in de cultuurnota voor de grotere instellingen mag er niet toe leiden dat cultuur dichtbij Stadgers wordt vergeten. De subsidie voor Amateurgezelschappen wordt daarom voor de komende 4 jaar alsnog in de cultuurnota opgenomen.

Wonen en wijkvernieuwing

Groningen is een populaire stad om te wonen. Dat willen wij zo houden. Het Nieuw Lokaal Akkoord (NLA) met de corporaties speelt een belangrijke rol bij het vergroten van de leefbaarheid van onze wijken. In 2013 gaan we dit NLA actualiseren. We gaan daarbij bezien of we de zeggenschap van bewoners over de wijkbudgetten verder kunnen vergroten. We willen dat de inwoners steeds meer producenten in plaats van consumenten van de woonomgeving worden.

Om de betaalbaarheid van het wonen voor lagere inkomens te garanderen is een verduurzaming van de bestaande voorraad sociale huurwoningen nodig. De slechte situatie op de woningmarkt vraagt bovendien om aanpassingen in het programma en een andere aanpak van de wijkvernieuwing. Om dit mogelijk te maken willen we het budget voor stedelijke vernieuwing in 2013 en 2014 op peil houden. We bezien in relatie tot het meerjarenbeeld of dit ook na 2014 mogelijk is.

We gaan daarbij ook samen met corporaties, ontwikkelaars en (potentiële) Stadgers door met een meer vraaggestuurd woningbouwprogramma. Daar horen ook experimenten bij. We geven meer ruimte aan (collectief) particulier opdrachtgeverschap. Ook onderzoeken we de mogelijkheid voor een pilot welstandsvrij bouwen en het handhaven van het instrument startersleningen. Vooral in Meerstad zien we hier kansen.

We willen het project BouwJong versnellen. Daarvoor gaan we in gesprek met de corporaties en commerciële partijen. Hierdoor wordt de druk op de wijken verlicht en kunnen we overlast voorkomen. Teveel studenten wonen nu op te kleine kamers waarvoor ze teveel betalen. Begin 2013 komt er een plan voor de versnelling van de jongerenhuisvesting.

Vernieuwing sociale en fysieke domein

De coalitie wil het proces van vernieuwing in het sociale en fysieke domein krachtig voortzetten.

We willen datgene wat Groningen een sociale stad maakt behouden. De drie decentralisaties in het maatschappelijke domein vormen een opgave en bieden tegelijk de mogelijkheid om de sociale infrastructuur in de stad effectiever te organiseren. Momenteel is deze te aanbodgericht en te versnipperd. We willen dat de Stadler centraal staat en niet de voorziening of de instelling. We kiezen voor de volgende veranderingen in aanpak:

- van aanbod- en systeemgericht naar vraaggericht;
- van werkgelegenheidsprojecten en gesubsidieerde arbeid naar activering van de werkgevers (arbeidsmarkt);
- van focus op afzonderlijke beperkingen naar behoefte aan ondersteuning in de breedte, waarbij het gaat om zowel zorg als om welzijn.

We willen de gemeentelijke dienstverlening aan de burgers verbeteren. Een wijkgerichte aanpak is daarbij ons uitgangspunt. Voor het beheer van de wijken zijn gemeentelijke afdelingen al samengevoegd in Stadsbeheer. Onze inzet in de wijken willen we verder vereenvoudigen door stadsdeelcoördinatie en de wijkinzet van OCSW samen te voegen. Daardoor kan de gemeentelijke capaciteit gericht en efficiënter worden ingezet, door taken te bundelen en diensten aan burgers overzichtelijker te maken.

Omdat de rijksmiddelen voor de wijkvernieuwing verdwijnen, is er voor de wijken in de stad een andere aanpak nodig. We willen deze baseren op de ervaringen met de nieuwe aanpak, zoals die voor Selwerd wordt ontwikkeld. Deze nieuwe aanpak kenmerkt zich niet meer door grote gebaren in de fysieke ruimte, maar kleine gerichte ingrepen ("acupunctuur"). Dit in nauw overleg met bewoners en instellingen. Deze ingrepen worden gecombineerd met een strategie van "beherend ontwikkelen", waardoor wijken er gestaag op vooruit kunnen gaan. We willen voor deze vernieuwde wijkvernieuwing voldoende middelen beschikbaar stellen (uit het budget voor stedelijk vernieuwing).

In plaats van grote masterplannen willen we stapsgewijs ontwikkelen, afhankelijk van de vraag, waarbij er veel meer directe invloed en zeggenschap is van bewoners en gebruikers van het nieuwe gebied. Dit zetten we met kracht voort. Wanneer de slechte situatie op de woningmarkt aanhoudt, zullen we de grondexploitatie van Meerstad opnieuw actualiseren.

Duurzaamheid

Deze coalitie streeft naar een duurzame samenleving in de volle breedte. Niet dogmatisch, maar juist pragmatisch. Alleen op die manier kunnen we de noodzakelijke mentaliteitsverandering teweegbrengen. De gemeente zelf heeft hierbij een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid als voortrekker. Deze coalitie wil daarom duurzaamheid een belangrijke plek geven in het gehele gemeentelijke beleid. In de eerste plaats door zelf als overheidsorganisatie het goede voorbeeld te geven. In de tweede plaats door duurzaamheid bij alle toekomstige stedelijke ontwikkeling als uitgangspunt te nemen. Daarnaast willen wij duurzame ontwikkeling van het bedrijfsleven en initiatieven van bewoners ondersteunen en stimuleren, in plaats van reguleren. Daarbij zetten wij bij bedrijven in op duurzaam innoveren. De gemeente werkt hiermee samen met bewoners, bedrijven en instellingen aan een duurzame stad.

Financiële degelijkheid

De gemeente zit financieel in zwaar weer. Het meerjarenbeeld biedt ruimte, maar houdt, zoals gebruikelijk, geen rekening met de dekking van incidenteel gefinancierde activiteiten vanaf 2015 en rijksbezuinigingen die nog niet duidelijk zijn.

Deze coalitie streeft ernaar het gemeentelijke huishoudboek zo goed mogelijk achter te laten. Voor 2013 en 2014 betekent dit dat:

- er een sluitende begroting komt voor 2013 en 2014, waarbij het meerjarige perspectief vanaf 2015 ruimte biedt voor een nieuw college;
- het weerstandsvermogen tenminste 80% van het benodigde weerstandsvermogen is;
- er in 2013 en 2014 twee keer 4 miljoen euro (8 miljoen euro in totaal) moet worden gevonden voor de invulling van niet te realiseren bezuinigingen en het invullen van de taakstelling op het sociaal / maatschappelijk domein zoals in de begroting 2013 staat aangegeven;
- de tarieven voor burgers en bedrijven niet worden verhoogd.

Vanaf 2015 is sprake van een aantal grote financiële opgaven:

- **Weerstandsvermogen**
Om het weerstandsvermogen te laten doorgroeien naar 100% is een aanvulling van 38 miljoen euro nodig; We willen een verbetering van het risicomanagement waardoor het benodigde bedrag van 38 miljoen euro kan veranderen.
- **Nieuwe Rijksbezuinigingen**
Het nieuwe kabinet zal moeten bezuinigen. We schatten in dat het structurele effect op de gemeentebegroting 10-20 miljoen euro zal zijn;
- **Incidenteel gefinancierde activiteiten**
In totaal is 28 miljoen euro aan structurele activiteiten incidenteel gefinancierd tot en met 2014. Voor een deel van die activiteiten moeten we een oplossing vinden. Dat brengt vanaf 2015 een extra opgave met zich mee. Het is aan de politieke partijen in de stad om zich te beraden over hoe het incidenteel gefinancierde structurele beleid na 2015 in stand moet worden gehouden. Dat kan een belangrijk onderwerp zijn bij de komende verkiezingen.

Het college dat aantreedt na de verkiezingen in 2014 moet in staat zijn om de opgaven vanaf 2015 op te vangen. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid hiervoor de juiste voorwaarden te scheppen. Dit doen we door:

- Ruimte te bieden in het meerjarenbeeld vanaf 2015, zodat een nieuw college deze ruimte kan inzetten voor het opvangen van de genoemde opgaven;
- Het voorbereiden van een nieuwe bezuinigingstaakstelling op de gemeentelijke organisatie vanaf 2015;
- In 2013 en 2014 waar mogelijk een begin te maken met het oplossen van het incidenteel gefinancierde structurele beleid vanaf 2015 door structurele bezuinigingen.

Het vorige college heeft de organisatie opgedragen alternatieven aan te dragen voor de niet haalbare bezuinigingen en oplossingen in beeld te brengen voor de bezuinigingsopgave in het sociale domein. Wij geven de organisatie in die zoektocht onze prioriteiten mee. In november 2012 zal het nieuwe college keuzes moeten maken in het totale pakket aan bezuinigingsmogelijkheden voor de 8 miljoen euro. Dit bestaat uit de door ons aangedragen opties en de voorstellen die door de organisatie in beeld gebracht worden.

Prioriteiten bezuinigingen

Wij zien mogelijkheden tot goedkoper en efficiënter werken, zowel in de eigen organisatie als bij organisaties die aan ons verbonden zijn. Dat kan door onze dienstverlening aan derden kostenneutraal te maken en de externe inhuur drastisch omlaag te brengen. We willen de Oosterpoort/Stadsschouwburg verzelfstandigen en we willen de Kunstuitleen kostenneutraal maken. Het parkeerbedrijf moet commerciëler gaan werken. De

bezuinigingsopgave in het sociale domein is door de extra rijksbijdrage voor de uitvoeringskosten Wmo vanaf 2013 structureel met 400 duizend euro verminderd. Voor experimenten in de maatschappelijke opvang stellen we geen budget beschikbaar. Tot slot zien we mogelijkheden een aantal budgetten te verminderen, bijvoorbeeld het budget voor vernieuwing van de interne bedrijfsvoering, de middelen voor internationalisering en zoals eerder al genoemd de middelen voor de exploitatie van het Forum. In totaal hebben wij voor 2013 circa 5 miljoen structureel aan mogelijkheden aangedragen en voor 2014 een kleine 3 miljoen euro. Samen met de voorstellen uit de organisatie denken we in november 2012 voldoende mogelijkheden in beeld te hebben om het nieuwe college in staat te stellen een keuze te maken.

We starten direct met de verkenning naar een andere overheid, waarmee wij een extra bezuiniging van 10 miljoen euro voor de periode na 2014 willen bereiken.

Wij zijn van mening dat het realiseren van het bezuinigingspakket vraagt om sterkere sturing en het slagen van de organisatieverandering. We denken dat de moderniseringsslag die de organisatie doormaakt ook vertaald moet worden in arbeidsvoorwaarden, zodat we voortvarender aan de slag kunnen. We willen daarom het Sociaal Convenant op een aantal punten herzien, daarover gaan we in overleg met de vakbonden.

Portefeuilleverdeling van de wethouders

Roeland van der Schaaf (PvdA):

Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Fysieke Wijkvernieuwing, Grondzaken, Monumenten, Cultuurverandering

Dig Isthā (PvdA):

Sociale Zaken & Sociale Werkvoorziening, Forum, Cultuur, Sport, Cultuurverandering

Joost van Keulen (VVD):

Verkeer & Vervoer, Economische Zaken & Innovatie & Internationalisering (incl. handelsbetrekkingen), Binnenstad, Cultuurverandering

Jannie Visscher (SP):

Zorg & Welzijn, Integratie/emancipatie, Sociale wijkvernieuwing, Stadstoezicht, Ouderen, Jeugd, Cultuurverandering

Ton Schroor (D66):

Financiën en P&O, Onderwijs, Arbeidsmarktbeleid, Cultuurverandering

Jan Seton (CDA):

Stadsbeheer en reiniging, Ecologie, Duurzaamheid en milieu, Recreatie, Dierenwelzijn
Cultuurverandering

